

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ;

Ο σχολικός εκφοβισμός, γνωστός ως bullying, είναι μια μορφή βίας, το φαινόμενο κατά το οποίο ένας ή περισσότεροι μαθητές θέλει να πληγώσει τον/την συμμαθητή/τρια του, να του προκαλέσει πόνο, άγχος, ανασφάλεια, αγωνία, φόβο - σκόπιμα κι όχι τυχαία, συνειδητά και από πρόθεση - και συνοδεύεται από ένα αίσθημα αντιπάθειας για το θύμα και ευχαρίστησης με αυτό που κάνει.

Εκδηλώνεται στο χώρο του σχολείου, είναι πολυσύνθετο φαινόμενο και αφορά πολλούς εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Είναι ένα φαινόμενο σύνθετο γιατί δεν αφορά μονάχα τον δράστη και το θύμα αφού γίνεται με την ανοχή ή τη συνεργασία και άλλων μέσα στο σχολείο. Για να μιλήσουμε για σχολικό εκφοβισμό θα πρέπει να συνυπάρχουν:

- Ο θύτης να υπερέχει του θύματος σε κάτι όπως δύναμη σωματική, δεξιότητες, κοινωνική θέση κ.ά.
- Να είναι κάτι που επαναλαμβάνεται αρκετές φορές
- Ο θύτης να χαιρέται με αυτό που κάνει
- και το θύμα να καταπιέζεται.

ΜΟΡΦΕΣ: Αυτό μπορεί να γίνει είτε με σωματική δύναμη όπως χτυπήματα, τρικλοποδιές κ.ά., είτε λεκτικά όπως βρισιές, απειλές, είτε να έχει σχέση με την κοινωνική ζωή όπως περιθωριοποίηση, αποκλεισμός από την παρέα κ.ά., είτε μέσω κινητού τηλεφώνου ή διαδικτύου (cyber bullying) όπως απειλές, ανάρτηση και χρησιμοποίηση φωτογραφιών, γελοιοποίηση κ.ά.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ;

A. Ο «**θύτης**», ο δράστης, ο οποίος κάνει κάτι εναντίον κάποιου συμμαθητή του.

B. Το «**θύμα**», που είναι αυτός που δέχεται τον εκφοβισμό.

Γ. Οι **παρατηρητές**

Δ. Οι **υποστηρικτές του δράστη**.

- ❖ **ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ «ΘΥΤΗ»:** Παρουσιάζουν κυρίως επιθετικότητα σε συνδυασμό με σωματική δύναμη. Το κύριο μέσο εκφοβισμού που χρησιμοποιούν οι «θύτες» είναι η άσκηση βίας. Αυτό τους κάνει να νιώθουν δυνατοί και κυρίαρχοι απέναντι στα «θύματά» τους και αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους, με αίσθημα γοήτρου και υπεροχής απέναντί τους. Συνήθως έχουν χαμηλή σχολική επίδοση, ανευθυνότητα, ζηλοφθονία, ανάγκη για προσοχή. Πολλές φορές προέρχονται από οικογένειες με προβλήματα. Μπορεί να έχουν υπάρξει κι οι ίδιοι θύματα στο παρελθόν. Οι λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν ένα παιδί να ασκεί βία ποικίλλουν, όπως ποικίλλει και η συχνότητα εκδήλωσης τέτοιας συμπεριφοράς.
- ❖ **ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ «ΘΥΜΑΤΟΣ»:** Παιδιά ντροπαλά, επιφυλακτικά, ευαίσθητα, ήσυχα, με περισσότερες αγωνίες και ανασφάλειες από το μέσο μαθητή, με χαμηλή αυτοεκτίμηση, όχι διεκδικητικά, μοναχικά, χωρίς φίλους και παρέες, όχι ανταγωνιστικά ή άτομα με ιδιαίτερα πνευματικά και σωματικά χαρακτηριστικά, αλλά και άτομα διαφορετικής προέλευσης, φύλου, χρώμα δέρματος, κοινωνικής καταγωγής. Ακόμα μπορεί να έχουν προδιάθεση στο άγχος, την κατάθλιψη ή την αυτοκαταστροφή. Τέλος μπορεί να υστερούν είτε λόγω κάποιων χαρακτηριστικών, είτε λόγω κάποιας πάθησης.
- ❖ **ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ:**
 - Αντιμετωπίζει το περιστατικό ως δικαιολογημένο και με υπαιτιότητα του «θύματος»
 - Παρακολουθεί σαν περιεργος χωρίς να συμμετέχει, αδιαφορεί
 - Σιωπηλός παρατηρητής που γνωρίζει τα πάντα αλλά ανέχεται και σιωπά
 - Είχε κάποια ανάλογη εμπειρία στο παρελθόν και είναι αναποφάσιτος
 - Πιστεύει ότι δεν μπορεί να βοηθήσει ο ίδιος
 - Αντιλαμβάνεται τη δύσκολη θέση του θύματος και τον λυπάται, χωρίς να τολμά να βοηθήσει
 - Προσπαθεί να βοηθήσει το θύμα, όχι όμως με βία
- ❖ **ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ:**
 - Βοηθούν τον δράστη
 - Τον παρακινούν κυρίως λεκτικά
 - Συμφωνούν με ό,τι λέει ή κάνει ο δράστης χωρίς όμως να συμμετέχουν ενεργά
 - Πιστεύουν ότι «καλά κάνει» ο δράστης «αξίζει» το θύμα να το πάθει

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ, ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΑΛΕΙΦΘΕΙ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ;

- Σύνταξη σχολικής επιτροπής ενάντια στον εκφοβισμό και την ενδοσχολική βία
- Προσοχή στην επίβλεψη του σχολικού χώρου
- Ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση για αναγνώριση του φαινομένου
- Ενδυνάμωση της αίσθησης της κοινότητας μέσα στο σχολείο
- Προγράμματα σχολικά με ανάλογα θέματα - ευαισθητοποίηση μαθητών
- Συζήτηση στην τάξη
- Ενίσχυση αθλητικών- πολιτιστικών και άλλων δραστηριοτήτων στα πλαίσια του σχολικού προγράμματος
- Ενημερωτικές συναντήσεις με ειδικούς
- Διορισμός ειδικού συμβούλου στα σχολεία αρμόδιου για αντιμετώπιση τέτοιων θεμάτων
- Συνεργασία διδασκόντων – γονέων
- Οι μαθητές να παροτρύνονται και να αποκαλύπτουν τέτοια περιστατικά και να μη σιωπούν ούτε να τα υποτιμούν.
- Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των παιδιών από καθηγητές και γονείς.
- Ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης μέσα στην οικογένεια
- Θετικά πρότυπα, στάσεις και αξίες στη ζωή από το σχολείο και την οικογένεια
- Συζήτηση και διάλογος παντού: στο σπίτι, στο σχολείο, στις παρέες.
- Σημαντικός ο ρόλος και η ευθύνη του κράτους στην πρόληψη, έρευνα και αντιμετώπιση του φαινομένου.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Ένα φαινόμενο της εποχής μας, ένα σοβαρό πρόβλημα που χρειάζεται άμεση αντιμετώπιση.... Γιατί το σχολείο είναι για όλους!

ΟΛΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΙΣΟΙ,

ΟΛΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ

ΔΡΑΚΟΝΤΑΕΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α1 - 2^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΤΡΑΣ